

Pr Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister
Justiits-ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

Teie 27.11.2025 nr 8-1/9575-1

Meie 11.12.2025 nr 5.1-1/177-1

Arvamus määruse „Nõuded sidevõrkude projekteerimisele ja ehitamisele“ eelnõu kohta

Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL) tänab Justiits- ja Digiministeeriumit kaasamise eest määruse „Nõuded sidevõrkude projekteerimisele ja ehitamisele“ eelnõu (edaspidi: eelnõu) menetlusse. Oleme eelnõud analüüsinud ning täname ministeeriumit sektoriga konsulteerimise ja senise tagasiside arvestamise eest.

I ITL esitab järgmised ettepanekud eelnõu muutmiseks:

1. Lisada eelnõusse, et hooneväline ja hoonesisene juurdepääsupunkt on omavahel ühendatud;

Hetkel on eelnõus puudu viide sellele, et hoonevälise ja hoonesise juurdepääsupunkti vahel peab olema sidetoru, mis neid ühendab.

Seetõttu teeme ettepane täiendada eelnõu § 3 lõikes 2 sisalduvat hoonevälise juurdepääsupunkti sõnastust ja lisada sinise värviga tekstiosa järgmiselt:

„(2) Hooneväline juurdepääsupunkt on sideettevõtjatele ligipääsetav füüsiline punkt (sidekaev, sidekapp) kinnistu piiril või selle vahetus läheduses, mis on ühendatud hoonesise juurdepääsupunktiga kinnistusisese sidetoru või multitoru kaudu.“

Teeme ettepaneku ka eelnõu seletuskirja lisaks 1 oleval joonisel märkida see ühendustoru ära kui ühendustoru.

2. Täpsustada eelnõu § 5 lg 1 sõnastust;

Teeme ettepaneku selguse huvides lisada eelnõu § 5 lõikesse 1 järgmine sõna (sinisega):

„(1) Hoonesisene ja hooneväline juurdepääsupunkt peavad olema projekteeritud ja ehitatud selliselt, et oleks tagatud ohutus nende tavapärasel kasutamisel ja hooldamisel, ning et sinna mahuks vähemalt viie sideettevõtja **juurdepääsuks** ja hoone teenindamiseks vajalikud valguskaablid.“

3. Täpsustada eelnõus sidetoru ehitamise dokumenteerimist;

ITL on seisukohal, et hoonevälise juurdepääsupunkti ja hoonesse siseneva sidetoru osas ei ole eelnõu § 5 lõikes 2 viide ehitusseadustiku (EhS) §-le 15 asjakohane. Kui jätta eelnõusse viide EhS §-le 15, siis tähendab see, et nõudeid ei ole, sest sideehitised (liin, liinirajatis, v.a sidemast) ei ole ehitusloakohustuslikud ehitised.

Samas on need nõuded vajalikud, kuna kui hoone omanikud (kes tegutsevad korteriühistuna) soovivad olla kinnistusesise ehitise omanikud ja sideettevõtetele kaablite paigaldamist torusse lubada, siis on sideettevõtetal vaja andmeid (ehk ehitusdokumentatsiooni sideehitise kohta, kuhu nad oma kaablid panevad). Lisaks teeb korralik dokumenteerimine lihtsamaks hilisema sideehitise kaitsevööndis tegutsemise ilma seda lõhkumata, sh hooldamise ja parandamise, kui seda peaks vaja minema. Seega leiame, et vähemalt minimaalses mahus ehitusdokumentatsioon on hoonevälise sideehitise kohta vajalik isegi siis, kui ehitusseadustik seda ei nõua otseselt.

Seetõttu teeme ettepanek sõnastada see nõue sarnaselt hoonesiseste nõuetega ja näha eelnõus ette minimaalne dokumenteerimise maht. Selleks täiendada hoonevälise juurdepääsupunkti sõnastust eelnõu § 5 lõikes 2 ja lisada sinise värviga tekstiosa, punasega kustutada:

„(2) Hoonevälise juurdepääsupunkti ja kuni hooneni ulatuva ~~hoonesse siseneva~~ sidetoru ehitamine peab olema dokumenteeritud viisil, mis võimaldab hoonevälise juurdepääsupunkti ja hoonevälise sidetoru kasutajatel hinnata sidetoru tehnilisi andmeid ning olema varustatud vähemalt teostusjoonisega ~~ehitusseadustiku §-s 15 ehitamise dokumenteerimisele esitatud nõuete kohaselt.~~“

4. Täpsustada eelnõu seletuskirja ja selle lisaks 1 olevat joonist.

Eelnõu seletuskirja leheküljel 4 selgitatakse, et sidevõrgu ülesehitus on järgmine: *hooneväline juurdepääsupunkt >>> hoonesse sisenev sidetoru >>> hoonesisene juurdepääsupunkt*. See on esitatud skemaatiliselt eelnõu seletuskirja lisaks 1 oleva joonisel.

Kuna hooneväline juurdepääsu punkt peab olema see koht, kuhu on tagatud viiele sideettevõtjale juurdepääs, siis teeme ettepaneku alustada joonist vasakult hoonevälise juurdepääsupunktiga (kaev, kapp), mille juurde on joonistatud kinnistu piir (näiteks katkendlik joon ja selgitus, mis see on. Leiame, et vasakul pool hoonevälist juurdepääsupunkti toru ei ole antud regulatsiooni kontekstis asjakohane ja teeme ettepaneku see kustutada, sest seda kohustust hoone omanikul ei ole. Seega ei ole oluline joonisel kajastada, kas ja kuidas sinna sideettevõtjad jõuavad. Samuti puudub vajadus „kliendiliini“

mõiste lisamiseks joonisele. Piisab viitest juurdepääsupunkti juures, et viie sideettevõtja valguskaablitele on paigalduskoht olemas.

Lisaks teeme ettepaneku täpsustada ka eelnõu § 5 lg 1 selgitust eelnõu seletuskirjas järgmiselt (sinisega osa lisada, punasega kustutada):

„Lõikes 1 sätestatakse, et hoonesisene ja hooneväline juurdepääsupunkt peavad olema projekteeritud ja ehitatud ning dokumenteeritud selliselt, et nende tavapärane kasutamine ja hooldamine oleks ohutu ning et sinna mahuks vähemalt viie sideettevõtja ja hoone teenindamiseks vajalikud valguskaablid.

Hooneväline juurdepääsupunkt on üldjuhul hoone omanikule kuuluv kaev või punkt kinnistu piiril, kus sideettevõtjatel tekib juurdepääs hoonesisesele taristule. Hoone omanik ei pea hoonevälist juurdepääsupunkti rajama, kui olemasolev ja sidekaev või jaotuskoht, millele on tagatud juurdepääs vähemalt viiele sideoperaatorile asub kinnistu piiril või selle vahetus läheduses ning kinnistu sisene sidetoru on võimalik välja ehitada kuni selle sidekaevuni või sidekapini. Hoonesisene juurdepääsupunkt ehk jaotuspunkt on koht, mis on ühendatud sidetoru või multitoru kaudu hoonevälise juurdepääsu punktiga ning hoones sees hoonesisese füüsilise taristuga ja valguskaablitega, mida on sideettevõtjatel võimalik kasutada üldkasutatava elektroonilise side teenuse osutamiseks hoones. kus ühendatakse sideettevõtja sidevõrk hoonesisese taristuga. Hoonele kuuluv füüsiline taristu peab olema sideettevõtja neutraalne, see tähendab, et ei kuulu ühelegi sideettevõtjale.“

Selgituseks viimase lause kustutamise ettepanekule: ehituseadustik ei reguleeri omandisuhteid, mistõttu füüsilise taristu kuuluvust käsitlev lause ei ole asjakohane. Üldjuhul on omanik see, kes midagi ehitab või ehitamise tellib. Samas kortermajade puhul saab kitsaskoht olema ilmselt mujal. Kui kaabel lõhutakse ja teenused ei toimi, siis isegi kui korteriühistu on selle ehituse tellinud, siis hooldada ega rikkeid kõrvaldada nad ei oska ega ka hooli sellest. See ei puuduta enam korteriühistut, vaid konkreetset korteri omanikku. Seega kes kannab kulud, saab ilmselt olema vaidluse koht praktikas, mis ei tähenda, et omandi küsimust peaks määruse eelnõu seletuskirjas reguleerima.

II ITL-i täiendavad tähepanekud:

1. Eelnõu pealkiri on selle sisust laiem.

Eelnõu pealkirja järgi kehtestatakse nõuded sidevõrkude projekteerimisele ja ehitamisele. Eelnõu sisu on aga kitsam, kuna nõuded kehtestatakse EL-i gigabititaristu määruse rakendamiseks ehk selleks, et varustada uued hooned või oluliselt rekonstrueeritavad hooned valguskaablivalmidusega hoonesisese füüsilise taristu ja hoonesisese valguskaabliga ning juurdepääsupunktiga. Seetõttu palume kaaluda, kas seda seost oleks võimalik eelnõus paremini välja tuua näiteks eelnõu § 1 punktis 2.

2. Palume selgitust eelnõus sisalduva kohustuse kohta arvestada vähemalt 25 protsendi vaba ruumiga.

Eelnõu § 6 lõige 1 sätestab järgmist: „Valguskaablivalmidusega hoonesisese füüsilise taristu ehitamisel peab arvestama vähemalt 25 protsendi vaba ruumiga, et tagada rikete kõrvaldamiseks vajalik tehniline reserv ja tulevikuvajadused.“

Sellest sättest jääb segaseks, mille osas peab jääma 25 protsenti vaba ruumi. Saame aru, et mõeldud on vaba ruumi torus, et vajadusel saaks selles asuvat kaablit parandada. Samas võib sellest sättest aru saada ka, et mõeldud on kaablit ennast, mis tekitab kohe küsimuse, kuidas see säte sel juhul rakenduma peaks, sest uutes majades ehitatakse sisevõrk nii, et igasse korterisse jõuab seadmekapist vaid üks kaabel. See on jagatud ressurss – konkreetse kliendi teenusepakkuja kasutab seda kaablit teenuse pakkumiseks. Tavaliselt ei ehitata võrgulahendust nii, et seadmekapist jookseb igasse korterisse mitu (nt viis) kaablit.

EL-i gigabitistaristu määrase järgi peab minema valguskaabel igasse korterisse ja jaotuskohas olema tähis, milline port millise korteri jaoks on. Seetõttu palume kaaluda, kas kõnealuses sättes tuleks kirjeldada mitte valguskaablivalmidusega hoonesisesest füüsilisest taristut, vaid seda, et hoonesiseselt ehitatakse optiline valguskaablivõrk igasse korterisse. See toru võib olla ainult see osa, mis jookseb kuni hoonesisesse jaotuskohani, kuhu sideettevõtted oma kaabliga tulevad hoonesse.

Loodame, et leiate võimaluse ITL-i ettepanekuid arvestada. Oleme valmis neid ka täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Doris Pöld
Tegevjuht

Keilin Tammepärg, keilin.tammeparg@itl.ee